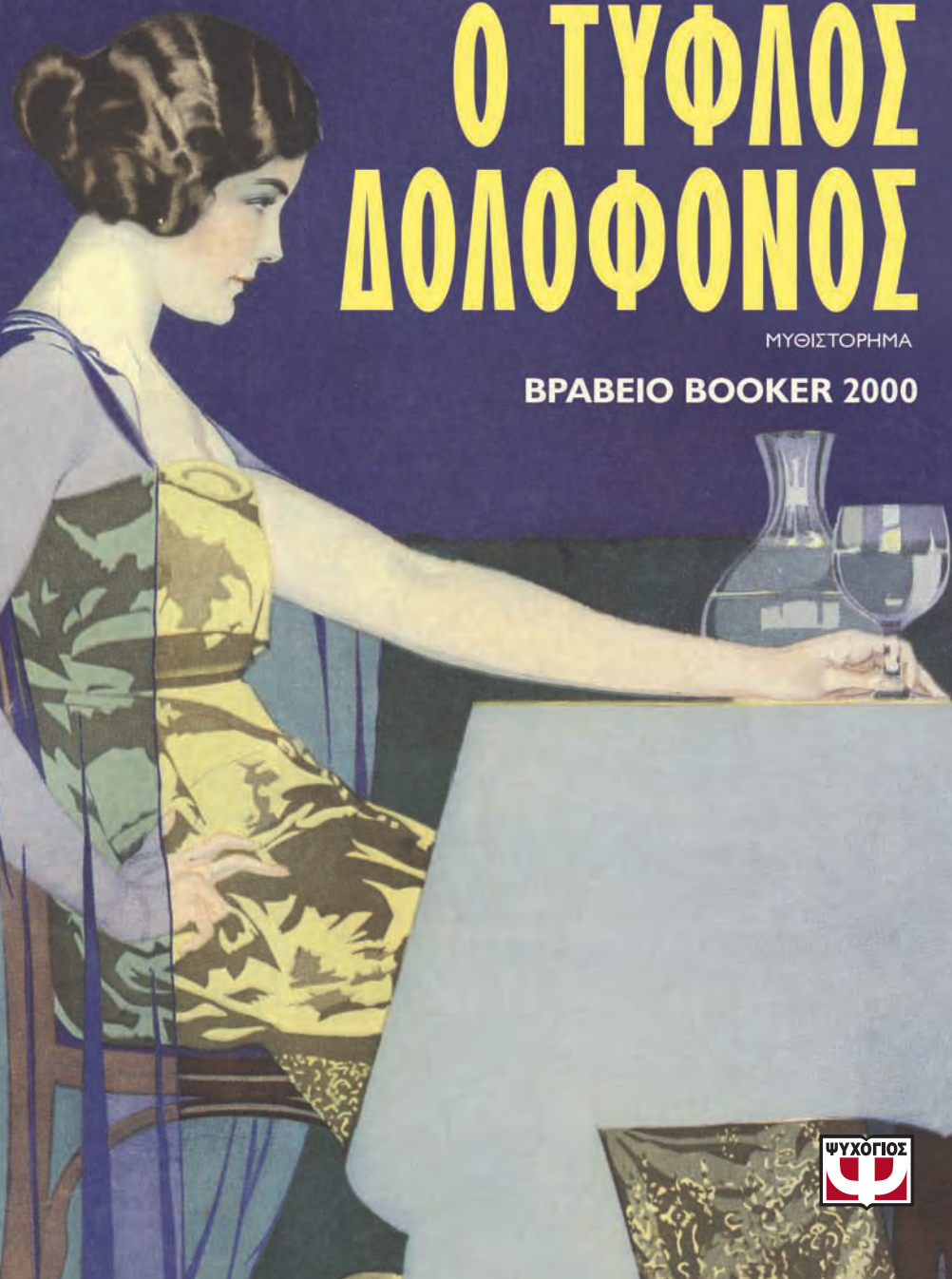

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ

Ο ΤΥΦΛΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΒΡΑΒΕΙΟ BOOKER 2000

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE BLIND ASSASSIN

Από τις Εκδόσεις Virago Press, Λονδίνο 2001

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο τυφλός δολοφόνος**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Margaret Atwood

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Πόλυ Μουχοπούλου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Διονυσία Μπιτζιλέκη

ΔΙΟΡΘΩΣΗ: Μαρία Μπανούση

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελευθερός & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ηλιόπουλος Θ. – Ροδόπουλος Π. Ο.Ε.

© O.W. Toad Ltd., 2000

© Εικόνες εξωφύλλου: Corbis/Apeiron photos

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

Πρώτη έκδοση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΚΕΑΝΙΔΑ, Αθήνα 2000

Δεύτερη έκδοση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

ISBN 978-960-496-063-7

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121

144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1

106 79 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head office: 121, Tatoiou Str.

144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 1, Mavromichali Str.

106 79 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΑΤΓΟΥΝΤ

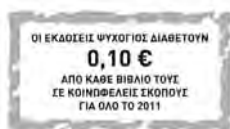
Ο ΤΥΦΛΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ

ΒΡΑΒΕΙΟ BOOKER 2000

Μετάφραση: Πόλυ Μοσχοπούλου

Φανταστείτε το μονάρχη Αγά Μοχάμεντ Χαν να προστάζει τη σφαγή ή την τύφλωση όλων των κατοίκων του Κερμάν, χωρίς εξαίρεση. Οι πραιτωριανοί του δείχνουν απίστευτο ζήλο. Βάζουν στη γραμμή τους κατοίκους, κόβουν τα κεφάλια των νέων, ξεριζώνουν τα μάτια των παιδιών... Αργότερα, τυφλά παιδιά εγκαταλείπουν την πόλη. Κάποια περιπλανιούνται στην εξοχή, χάνουν το δρόμο τους στην έρημο και πεθαίνουν από δίψα. Άλλες ομάδες φτάνουν σε κατοικημένες περιοχές... και τραγουδούν την εξόντωση του λαού του Κερμάν...

ΡΙΣΖΑΡΝΤ ΚΑΠΟΥΤΣΙΝΣΚΙ

*Κολύμπησα, θάλασσ' απέραντη, ακτή δεν είδα.
Ανήλεος είναι ο Τανίτ, ακούστηκαν οι ευχές μου.
Ω, θυμηθείτε με εσείς, που σας έπνιξε ο έρωτας.*

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΕΦΡΟΔΟΧΟ ΤΗΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΑΣ

Ο λόγος είναι φλόγα που καίει σε σκοτεινό γυαλί.

ΣΙΛΑ ΟΥΑΤΣΟΝ

I

Η γέφυρα

Δέκα μέρες μετά τη λήξη του πολέμου, η αδελφή μου η Λόρα έπεσε με το αμάξι της από μια γέφυρα. Στη γέφυρα γίνονταν επισκευές και η Λόρα πέρασε ακριβώς μέσα απ' το προειδοποιητικό σήμα κινδύνου. Το αυτοκίνητο έκανε βουτιά στον γκρεμό, σε βάθος τριάντα μέτρων, σάρωσε τα νιόφυτα φυλλαράκια στις δεντροκορφές, τυλίχτηκε στις φλόγες και κύλησε στο ρηχό ρυάκι στον πάτο του γκρεμού. Χοντρά συντρίμια γέφυρας το έραναν σαν βροχή. Μόνο καψαλισμένα θρύψαλα απόμειναν από δαύτο.

Ενημερώθηκα για το ατύχημα από έναν αστυφύλακα. Το αυτοκίνητο ήταν δικό μου, είχαν βρει την άδεια κυκλοφορίας. Ο αστυφύλακας μίλησε με σεβασμό. Οπωσδήποτε αναγνώρισε το όνομα του Ρίτσαρντ. Μπορεί, είπε, οι ρόδες να βρήκαν τις ράγες του τραμ ή να μην έπιασαν τα φρένα, θεώρησε ωστόσο χρέος του να με πληροφορήσει ότι δύο μάρτυρες –ένας συνταξιούχος δικηγόρος κι ένας ταμίας τράπεζας, άτομα αξιόπιστα– ισχυρίστηκαν πως είδαν όλη τη σκηνή. Είπαν ότι η Λόρα έστριψε το αμάξι απότομα και σκόπημα κι ότι βούτηξε απ' τη γέφυρα σαν να έπαιρνε απλά μια στροφή. Είχαν προσέξει τα χέρια της στο τιμόνι επειδή φορούσε άσπρα γάντια.

Δεν έφταιγαν τα φρένα, σκέφτηκα. Η Λόρα είχε τους λόγους της. Όχι πως υπάρχουν ποτέ λόγοι ίδιοι με οποιουδήποτε άλλου ανθρώπου. Η Λόρα ήταν ανελέητη σ' αυτό.

«Υποθέτω πως θέλετε κάποιον για την αναγνώριση του πτώ-

ματος», είπα. «Θα έρθω το συντομότερο». Άκουσα τη φωνή μου ήρεμη, σαν να ερχόταν από μακριά. Στην πραγματικότητα τα λόγια μου έβγαιναν με το ζόρι. Είχε μουδιάσει το στόμα μου, το πρόσωπό μου είχε συσπαστεί απ' την οδύνη. Ένιωθα σαν να βρισκόμουν στον οδοντογιατρό. Ήμουν έξαλλη με τη Λόρα γι' αυτό που είχε κάνει, αλλά και με τον σχετικό υπαινιγμό του αστυφύλακα. Ένιωθα σαν να φυσούσε γύρω απ' το κεφάλι μου καυτός άνεμος, που ανάδευε κι ανέμιζε τις μπούκλες των μαλλιών μου σαν μελάνι που σκορπίζεται πάνω σε νερό.

«Φοβάμαι πως θα γίνουν ανακρίσεις, κυρία Γκρίφεν», είπε ο αστυφύλακας.

«Φυσικά. Αλλά ήταν ατύχημα. Η αδελφή μου ποτέ δεν ήταν καλή οδηγός».

Είδα νοερά το λείο, οβάλ πρόσωπο της Λόρα, τον περιποιημένο κότσο της, τα ρούχα της: μπλούζα με στρογγυλό γιακά σε κάποιο σοβαρό χρώμα – ναυτικό μπλε ή γκριζο του ατσαλιού ή πράσινο του νοσοκομείου. Χρώματα της μεταμέλειας – λες και τα διάλεγε για να φυλακίζεται μέσα τους κι όχι για να ντύνεται. Είδα το σοβαρό της μειδίαμα, το ξαφνιασμένο ανασήκωμα του φρυδιού, λες και θαύμαζε κάποια θέα.

Τα λευκά γάντια: χειρονομία Πόντιου Πιλάτου. Ένιπτε τας χείρας της μαζί μου. Με όλους μας.

Τι να σκεφτόταν άραγε όταν το αμάξι εκσφενδονίστηκε από τη γέφυρα κι αιωρήθηκε στον ήλιο του απομεσημέρου λάμποντας σαν αετομάχος στο φως, τη φευγαλέα εκείνη στιγμή πριν καταποντιστεί στο βάραθρο; Τον Άλεξ, τον Ρίτσαρντ, την κακοπιστία, τον πατέρα μας και το ναυάγιό του; Ίσως και τον Θεό και το μοιραίο παζάρι της με τα τρία πρόσωπα. Μπορεί πάλι το πάκο με τα φτηνά τετράδια, που θα έκρυψε το ίδιο εκείνο πρωί στο συρτάρι με τις κάλτσες μου, ξέροντας ότι θα τα έβρισκα.

Όταν έφυγε ο αστυφύλακας, ανέβηκα για ν' αλλάξω. Για την επίσκεψη στο νεκροτομείο χρειαζόμουν γάντια και καπέλο με βέλο. Κάτι που να σκεπάζει τα μάτια. Μπορεί να ήταν εκεί δημοσιογράφοι. Έπρεπε να καλέσω ταξί. Επίσης έπρεπε να ειδο-

ποιήσω τον Ρίτσαρντ στο γραφείο του· θα ήθελε να ετοιμάσει κάποιο αγγελτήριο. Μπήκα στο δωμάτιό μου· θα χρειαζόμουν μαύρα ρούχα κι ένα μαντίλι.

Άνοιξα το συρτάρι, είδα τα τετράδια. Έλυσα τον σταυρωτό σπάγκο που τα κρατούσε δεμένα μαζί. Έτριζαν τα δόντια μου, έτρεμα σύγκορμη. *Θα έπαθα σοκ*, αποφάνθηκα νοερά.

Τότε θυμήθηκα τη Ρίνι, όταν ήμαστε μικρές. Η Ρίνι περιποιούνταν τις γρατσουνιές, τα κοψίματα και τις μικρές πληγές μας. Μπορεί η μαμά ν' αναπαυόταν, να είχε αλλού δουλειά, αλλά η Ρίνι ήταν πάντα εκεί. Μας σήκωνε από κάτω, μας κάθιζε στο λευκό γυαλιστερό τραπέζι της κουζίνας, δίπλα στη ζύμη που έπλαθε για την πίτα, στο κοτόπουλο ή στο ψάρι που καθάριζε, και μας έδινε έναν κύβο καστανή ζάχαρη για να κλείσουμε το στόμα μας. *Πείτε μου πού πονάτε*, έλεγε. *Ηρεμήστε και δείξτε μου πού.*

Κάποιοι όμως δεν μπορούν να πουν πού πονάνε. Δεν μπορούν να ηρεμήσουν. Και δεν παύουν ποτέ να κλαίνε.

Τορόντο Σταρ, 26 Μαΐου 1945

ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΙΣΣΑΣ
ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ

Το πόρισμα του ιατροδικαστή χαρακτηρίζει ατύχημα το συμβάν της περασμένης βδομάδας στη λεωφόρο Σεντ Κλερ. Η δεσποινίς Λόρα Τσείζ, 25 χρόνων, κατευθυνόταν προς τα δυτικά στις 18 Μαΐου, όταν το αυτοκίνητό της προσέκρουσε στο προστατευτικό κιγκλίδωμα της υπό επισκευή γέφυρας κι έπεσε φλεγόμενο στον γκρεμό. Η δεσποινίς Τσείζ σκοτώθηκε επιτόπου. Η αδελφή της, κυρία Ρίτσαρντ Ε. Γκρίφεν, σύζυγος του διακεκριμένου βιομηχάνου, κατέθεσε ότι η δεσποινίς Τσείζ υπέφερε από έντονους πονοκεφάλους, που επηρέαζαν την όρασή της. Όταν ρωτήθηκε, απέκλεισε την πιθανότητα η δεσποινίς Τσείζ να τελούσε υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών ή οίνοπνεύματος.

Σύμφωνα με την εκδοχή της αστυνομίας, ο τροχός του αυτοκινήτου βρήκε σε κάποιο σημείο τις ράγες του τραμ. Ερωτήματα τέθηκαν για τα μέτρα προφύλαξης που παίρνει η πολιτεία, αλλά το θέμα έκλεισε μετά την κατάθεση του πολιτικού μηχανικού Γκόρντον Πέρκινς.

Το ατύχημα επανέφερε στο προσκήνιο το θέμα της καταλλήλότητας των γραμμών του τραμ. Ο κύριος Χερμπ Τ. Τζόλιφ, εκπρόσωπος της τοπικής αυτοδιοίκησης, δήλωσε σε δημοσιογράφους της «Σταρ» ότι δεν είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει ατύχημα εξαιτίας της κακής συντήρησης των γραμμών. Το Δημοτικό Συμβούλιο πρέπει να επιληφθεί του θέματος.

*Λόρα Τοσίτς: Ο τυφλός δολοφόνος
Ρέινγκολντ, Τζέινς και Μορώ, Νέα Υόρκη 1947*

Πρόλογος: Αειθαλή για βραχόκηπους

Έχει μόνο μια φωτογραφία του. Την έχει φυλάξει σ' έναν καφετή φάκελο με την ένδειξη αποκόμματα και την έκρυψε μέσα στις σελίδες του βιβλίου *Αειθαλή για βραχόκηπους*, όπου κανείς άλλος δε θα έβγαζε.

Φύλαξε τη φωτογραφία με φροντίδα, γιατί είναι σχεδόν ό,τι της απέμεινε από εκείνον. Είναι φωτογραφία ασπρόμαυρη, τραβηγμένη με μια βαριά, προπολεμική μηχανή με πρόσσοψη σαν ακορντεόν και δερμάτινη θήκη σαν μουσούδι, με λουριά και αγκράφες περιτέχνες. Η φωτογραφία εικονίζει τους δυο τους μαζί, εκείνη κι εκείνον σ' ένα πικνίκ. Η λέξη «πικνίκ» είναι γραμμένη στο πίσω μέρος της με μολύβι –όχι τ' όνομά του ούτε το δικό της– μόνο πικνίκ. Εκείνη ξέρει τα ονόματα, δε χρειάζεται και να τα γράψει.

Κάθονται κάτω από ένα δέντρο. Μπορεί να ήταν μηλιά, τότε δεν του έδωσε μεγάλη σημασία. Εκείνη φοράει άσπρη μπλουζα, με τα μανίκια σηκωμένα στον αγκώνα και φαρδιά φούστα τυλιγμένη γύρω στα γόνατά της. Θα φυσούσε αεράκι, αφού η φούστα κολλούσε πάνω της. Μπορεί πάλι να μη φυσούσε κι η φούστα να κόλλησε απλά απ' τη ζέστη. Έκανε ζέστη. Αγγίζει με την παλάμη της τη φωτογραφία και νιώθει τη ζέστη που αναδίδει, σαν πέτρα που κράτησε τη φλόγα του ήλιου μέχρι τα μεσάνυχτα.

Εκείνος φοράει ανοιχτόχρωμο καπέλο που κρύβει ένα μέρος απ' το πρόσωπό του – πιο ήλιοκαμένο απ' το δικό της. Η ίδια είναι ελαφρώς γυρισμένη προς το μέρος του και χαμογελάει, όπως δε θυμάται να χαμογέλασε ποτέ σε άνθρωπο. Φαίνεται πολύ νέα στη φωτογραφία, υπερβολικά νέα, παρόλο που δε θεωρούσε τόσο νέο τον εαυτό της εκείνη την εποχή. Κι εκείνος χαμογελάει – ένα χαμόγελο που κάνει τα κατάλευκα δόντια του ν' αυτραποβολούν –, έχει σηκώσει όμως το χέρι, λες και προσπαθεί κάτι ν' αποκρούσει ή να προστατευτεί απ' το φακό, απ' το πρόσωπο που τραβάει τη φωτογραφία. Ίσως πάλι να προσπαθεί να προστατεύσει τον εαυτό του απ' αυτούς που θα τον κοίταζαν στο μέλλον, αυτούς που θα έβλεπαν μέσα του από εκείνο το τετράγωνο, φωτισμένο χάρτινο παράθυρο. Λες και προσπαθεί να προστατευτεί από εκείνη. Ή να την προστατεύσει. Στο τεντωμένο, προστατευτικό χέρι του υπάρχει ένα τσιγάρο, μια γόπα.

Όταν μένει μόνη, η γυναίκα ξεθάβει τον καφετή φάκελο και βγάζει τη φωτογραφία μέσα απ' τα αποκόμματα της εφημερίδας. Την αποθέτει στο τραπέζι και την κοιτάζει επίμονα, λες και κοιτάζει μέσα σε κάποιο πηγάδι ή λίμνη, αναζητώντας κάτι πέρα από το ίδιο της το είδωλο, κάτι που θα της έπεσε ή θα έχασε, κάτι που αδυνατεί να το φτάσει, που όμως το βλέπει να λαμπυρίζει σαν πετράδι στην άμμο. Περιεργάζεται κάθε λεπτομέρεια: τα δάχτυλά του, ξασπρισμένα απ' τη λάμψη του ήλιου, τις πτυχές των ρούχων τους, τα φύλλα του δέντρου και τα μικρά στρογγυλά πραγματάκια που κρέμονται εκεί – να είναι μήλα άραγε; Το πυκνό χορτάρι στο έδαφος. Τότε το χορτάρι ήταν κίτρινο απ' την ξηρασία.

Στη μια πλευρά –δε φαίνεται με την πρώτη ματιά– υπάρχει ένα χέρι. Στο περιθώριο της φωτογραφίας το χέρι κόβεται, ψαλιδίζεται στον καρπό και μοιάζει αποκομμένο και πεσμένο στο χορτάρι. Παρατημένο θαρρείς εκεί, στην τύχη του.

Κατάλοιπο σύννεφου σε ξάστερο ουρανό, λεκές παγωτού πάνω σε χρώμιο. Τα λεκιασμένα από νικοτίνη δάχτυλά του. Απομακρο λαμπύρισμα νερού. Που έπνιξε τα πάντα.

Τα έπνιξε, κι ωστόσο λάμπουν.

II

Ο τυφλός δολοφόνος: Το σφιχτό αυγό

Λοιπόν, τι προτιμάς; τη ρωτάει. Σακάκια βραδινά και ρομάντσα ή ναυάγια σ' έρημες ακτές; Διαλέγεις και παίρνεις: ζούγκλες, τροπικά νησιά, βουνά. Έμιαν άλλη διάσταση του χώρου – σ' αυτό είμαι αχτύπητος.

Μιαν άλλη διάσταση του χώρου; Μη μου πεις!

Μη χλευάζεις, σαν χώρος είναι πολύ χρήσιμος. Ότι θέλεις, εκεί θα το βρεις. Διαστημόπλοια και στολές σαν δεύτερο πετσί, ακτινοβόλα όπλα. Αρειανούς με κορμιά σαν γιγάντια καλαμάρια, τέτοια πράγματα.

Διάλεξε εσύ, λέει εκείνη. Εσύ είσαι ο επαγγελματίας. Τι θα έλεγες για μιαν έρημο; Πάντα ήθελα να επισκεφτώ έρημο. Με όαση, φυσικά. Καλές θα ήταν και μερικές χουρμαδιές. Η γυναίκα κόβει την κόρα απ' το σάντουιτς. Δεν της αρέσει η κόρα.

Δεν έχεις πολλά να πεις για τις ερήμους. Δεν έχουν αξιοθέατα, εκτός αν προσθέσεις τάφους. Τότε βρίσκεις κι ένα τσούρμο γυναίκες γυμνές, τρεις χιλιάδες χρόνια πεθαμένες, με λυγερά κορμιά με καμπύλες, χείλια σαν ρουμπίνι, γαλάζια κεφάλια με μπούκλες μπερδεμένες σαν αφρός και μάτια σαν λάγκνους με φίδια. Αλλά δε νομίζω πως θα μπορούσα να σε δελεάσω με τέτοιες ιστορίες. Το μακάβριο δεν είναι το είδος σου.

Ποτέ δεν ξέρεις. Μπορεί να μου αρέσει.

Αμφιβάλλω. Αυτά είναι για το πλήθος, για τις μάζες. Συνηθίζονται όμως στα πρωτοσέλιδα – κάνουν τον κόσμο ν' ανατριχιάζει και να φτύνει στον κόρφο του.

Μπορώ να έχω μιαν άλλη διάσταση του χώρου, μαζί όμως με τους τάφους και τις πεθαμένες γυναίκες, παρακαλώ;

Υπερβολική απαίτηση, αλλά θα δω τι μπορώ να κάνω. Μπορώ να τον διανθίσω και με παρθένες – εξιλαστήρια θύματα, με μεταλλικά προστήθια, ασημένιες αλυσίδες στα πόδια και διάφανες εσθήτες. Και με μιαν αγέλη πεινασμένων λύκων για συμπλήρωμα.

Δε σε πτοεί τίποτα, βλέπω.

Μήπως προτιμάς τα βραδινά σακάκια; Κρουαζιερόπλοια, άσπρα λινά, χειροφιλήματα και υποκριτικά σαλιαριόματα;

Όχι. Εντάξει. Ό,τι νομίζεις εσύ καλύτερο.

Τσιγάρο;

Εκείνη γνέφει όχι. Εκείνος ανάβει το δικό του τριβόντας το σπίρτο στο νύχι του αντίχειρα.

Θα πάρεις φωτιά, του λέει εκείνη.

Δεν έχω πάρει μέχρι τώρα.

Εκείνη κοιτάζει το διπλωμένο μανίκι του, άσπρο ή ανοιχτογάλαζο, ύστερα τον καρπό του, το δέρμα του χεριού του, που έχει χρώμα πιο σκούρο. Αυτός ο άνθρωπος ακτινοβολεί· πρέπει να είναι η αντανάκλαση του ήλιου. Γιατί δεν τον κοιτάζουν κι οι άλλοι; Και όμως είναι τόσο αισθητή η παρουσία του εκεί – στον ανοιχτό χώρο. Υπάρχουν πολλοί τριγύρω, καθιστοί στο γρασίδι ή ξαπλωμένοι, στηριγμένοι στον αγκώνα τους – κι άλλοι εκδρομείς με τ' ανοιχτόχρωμα καλοκαιριάτικα ρούχα τους. Όλα είναι πολύ καθωσπρέπει. Όμως εκείνη νιώθει λες κι είναι οι δυο τους μόνοι, λες κι η μηλιά που τους σκιαάζει δεν είναι δέντρο αλλά σκηνή, λες και τους κλείνει κάποια νοητή γραμμή χαραγμένη γύρω τους με κιμωλία. Μέσα από αυτή τη γραμμή είναι αόρατοι.

Ας πάμε στο διάστημα λοιπόν, της λέει εκείνος. Με τάφους, παρθένες και λύκους – αλλά με όλες τις ανέσεις.

Με όλες τις ανέσεις;

Ξέρεις τώρα, έπιπλα και τα σχετικά.

Εκείνη γελάει.

‘Οχι, σοβαρολογώ. Και μην τσιγκουνευτείς το χρόνο, αυτό μπορεί να κρατήσει μέρες. Πρέπει να ξαναϊδωθούμε.

Εκείνη διστάζει. Εντάξει, λέει. Αν μπορέσω. Αν το κανονίσω.

Ωραία, λέει εκείνος. Άσε με τώρα να σκεφτώ. Διατηρεί ανέμελη τη φωνή του. Αν την πιέσει πολύ, μπορεί να του φύγει.

Στον πλανήτη... για να δούμε. ‘Οχι στον Κρόνο, είναι πολύ κοντά. Στον πλανήτη Ζάικρον, που βρίσκεται σε άλλη διάσταση του χώρου, υπάρχει ολόκληρη πεδιάδα στρωμένη με βότσαλα. Προς το βορρά, ένας ωκεανός σε χρώμα βιολετί. Δυτικά υψώνεται μια οροσειρά, όπου περιφέρονται –λένε– μετά το ηλιοβασίλεμα οι ψυχές των αδηφάγων γυναικών που κατοικούν στους ερειπωμένους τάφους της περιοχής. Βλέπεις, έβαλα τους τάφους στην αρχή.

Πολύ προνοητικό εκ μέρους σου, λέει εκείνη.

Εγώ τις συμφωνίες μου τις τηρώ. Προς το νοτιά υπάρχει μια αμμώδης έκταση, που ψήνεται στη ζέση, και προς ανατολάς πολλές βαθιές κοιλάδες, που άλλοτε μπορεί να ήταν ποτάμια.

Υπάρχουν διώρυγες υποθέτω, όπως στον Άρη;

Ναι, και διώρυγες και κάθε λογής πράγματα. Άφθονα ίχνη ενός αρχαίου κι άλλοτε πολύ ανεπτυγμένου πολιτισμού, αν και τώρα η περιοχή κατοικείται από ελάχιστους πρωτόγονους νομάδες. Στη μέση της πεδιάδας υπάρχει μεγάλος σωρός από πέτρες. Η γη τριγύρω είναι άγονη, με λίγους καχεκτικούς θάμνους. Δεν είναι ακριβώς έρημος, αλλά κάτι πολύ κοντινό. Έμεινε κανένα σάντουιτς με τυρί;

Εκείνη ψαχουλεύει στη χαρτοσακούλα. ‘Οχι, απαντάει, υπάρχει όμως ένα σφιχτό αυγό. Ποτέ δεν έχει ξανανιώσει τόσο ευτυχισμένη. Όλα είναι πάλι καινούργια, κι ας είναι φτιαχτά.

Ακριβώς η συνταγή του γιατρού, της λέει. Ένα μπουκάλι λεμονάδα, ένα σφιχτό αυγό κι Εσύ. Κυλάει το αυγό ανάμεσα στις παλάμες του, σπάζει το τσόφλι, το ξεφλουδίζει. Εκείνη παρατηρεί το στόμα του, το σαγόνι, τα δόντια.

Κι Εσύ πλάι μου να τραγουδάς στο πάρκο, συμπληρώνει εκείνος. Εδώ έχει κι αλάτι.

Ευχαριστώ. Τα σκέφτηκες όλα.

Αυτή την άγονη πεδιάδα δεν τη διεκδικεί κανείς, συνεχίζει εκείνος. Ή μάλλον τη διεκδικούν πέντε διαφορετικές φυλές, καμιά όμως αρκετά ισχυρή, ώστε να εξουδετερώσει τις άλλες. Όλες περνούν κατά καιρούς απ' τον πέτρινο εκείνο σωρό, βόσκοντας τα *θαλκ* τους –γαλάζια πλάσματα σαν πρόβατα με βιτσιόζικο ταμπεραμέντο– ή μεταφέροντας φτηνά εμπορεύματα με τα υποζύγια τους – ένα είδος καμήλας με τρία μάτια.

Στις διάφορες γλώσσες τους, ο σωρός με τις πέτρες ονομάζεται: Στέκι των Ιπτάμενων Φιδιών, Σωρός με Κροκάλες, Άδυτο των Μανάδων που Θρηνούν, Πύλη της Λησμονιάς και Λάγκος των Φαγωμένων Οστών. Λίγο πολύ, όλες οι φυλές λένε για αυτόν μια παρόμοια ιστορία. Κάτω απ' τους βράχους, λένε, είναι θαμμένος ένας βασιλιάς – ένας βασιλιάς χωρίς όνομα. Κι όχι μόνο ο βασιλιάς, αλλά και τα ερείπια της πανέμορφης πόλης που κυβερνούσε. Η πόλη καταστράφηκε σε μια μάχη κι ο βασιλιάς αιχμαλωτίστηκε και κρεμάστηκε σε μια χουρμαδιά σαν ένδειξη θριάμβου. Όταν ανέτειλε το φεγγάρι, τον σκότωσαν, τον έθαψαν και σώριασαν εκεί τις πέτρες για να δείχνουν το μέρος. Όσο για τους υπόλοιπους κατοίκους της πόλης, τους σκότωσαν όλους. Τους σφαγίασαν – άντρες, γυναίκες, παιδιά, βρέφη, ακόμα και ζώα. Τους κομματίασαν με τα ξίφη. Δεν επέζησε κανείς.

Φοβερό.

Σκάβεις οπουδήποτε με το φτυάρι κι έρχεται στο φως κάτι φρικτό. Είναι πολύ εμπορικό, ο κόσμος τρελαίνεται γαι λείψανα. Χωρίς αυτά δε θα υπήρχαν ιστορίες. Έμεινε καθόλου λεμονάδα;

Όχι, απαντάει εκείνη. Την ήπιαμε όλη. Συνέχισε.

Το πραγματικό όνομα της πόλης οι κατακτητές φρόντισαν να το εξαλείψουν τελείως απ' τη μνήμη και γι' αυτό –λέει η παράδοση– ο τόπος είναι τώρα γνωστός μόνο απ' την ίδια την κα-

ταστροφή του. Έτσι ο σωρός με τις πέτρες υποδηλώνει τώρα τόσο μια σκόπιμη πράξη ανάμνησης, όσο και μια σκόπιμη πράξη λήθης. Όλοι τρελαίνονται για παράδοξα σ' εκείνη την περιοχή. Καθεμιά απ' τις πέντε φυλές ισχυρίζεται πως η νίκη της ανήκει. Καθεμιά τους αναλογίζεται τη σφαγή με απόλαυση. Καθεμιά τους πιστεύει πως τη σφαγή την πρόσταξε ο δικός της θεός, σαν δίκαιη εκδίκηση, εξαιτίας των ανίερων πράξεων αυτής της πόλης. Το κακό έπρεπε να εξαγνιστεί με αίμα, λένε. Εκείνη τη μέρα το αίμα κύλησε σαν νερό, γι' αυτό έπειτα έμειναν όλα πεντακάθαρα.

Κάθε περαστικός βουρκός ήπραματευτής προσθέτει μια πέτρα στο σωρό. Είναι παλιό έθιμο –το κάνουν για τη μνήμη των νεκρών, των δικών σου νεκρών–, αφού όμως κανείς δεν ξέρει ποιοι είναι στην πραγματικότητα οι νεκροί κάτω απ' το σωρό με τις πέτρες, όλοι βάζουν εκεί το πετραδάκι τους, μόνο και μόνο για το ενδεχόμενο να είναι δικοί τους οι νεκροί. Έπειτα περιφέρονται και λένε πως ό,τι έγινε εκεί πρέπει να ήταν θέλημα του θεού τους και πως, βάζοντας ένα πετραδάκι, τιμούν το θέλημά του.

Υπάρχει επίσης μια εκδοχή που λέει πως η πόλη δεν καταστράφηκε καθόλου. Με κάποια μαγική πράξη, γνωστή μόνο στο Βασιλιά, η πόλη με τους κατοίκους της εξαφανίστηκε κι αντικαταστάθηκε απ' τα φαντάσματά τους, κι αυτά τα φαντάσματα κήνηκαν και σφαγιαστήκαν. Η αληθινή πόλη συρρικνώθηκε και τοποθετήθηκε σε μια σπηλιά, κάτω απ' τον μεγάλο σωρό με τις πέτρες. Ό,τι υπήρχε κάποτε εκεί εξακολουθεί να υπάρχει, μαζί με τα παλάτια και τους κατάφυτους από δέντρα και λουλουδία κήπους. Υπάρχει μαζί με τους κατοίκους της, που δεν είναι μεγαλύτεροι από μυρμήγκια, αλλά συνεχίζουν τη ζωή τους όπως πριν: φορούν ρουχαλάκια τόσα δα, οργανώνουν γευματάκια τόσα δα, λένε ιστοριούλες τόσες δα και τραγουδάκια τόσα δα.

Ο Βασιλιάς ξέρει τι έγινε και γι' αυτό βλέπει εφιάλτες, αλλά οι υπόλοιποι δεν το ξέρουν. Δεν ξέρουν πως έχουν γίνει τόσοι δα. Δεν ξέρουν πως τους θεωρούν πεθαμένους. Δεν ξέρουν καν

πως έχουν σωθεί. Γι' αυτούς η οροφή του βράχου είναι ο ουρανός: το φως περνάει από μια τρυπούλα ανάμεσα στις πέτρες, και το νομίζουν για ήλιο.

Τα φύλλα της μηλιάς θροϊζουν. Εκείνη κοιτάζει πρώτα τον ουρανό κι έπειτα το ρολόι της. Κρυώνω, λέει. Κι έχω αργήσει. Μπορείς να εξαφανίσεις τα τεκμήρια; Μαζεύει τα τσόφλια των αυγών και τη χαρτοσακούλα.

Γιατί βιάζεσαι; Δεν κάνει κρύο εδώ.

Το νερό φέρνει αεράκι, του λέει εκείνη. Θα γύρισε ο άνεμος. Σκύβει μπροστά για να σηκωθεί.

Μη φύγεις ακόμα, της λέει εκείνος κάπως κοφτά.

Πρέπει. Θα με ψάχνουν. Αν αργήσω, θα θέλουν να μάθουν πού πήγα.

Ισιώνει τη φούστα της, τυλίγει τα μπράτσα γύρω στο κορμί της και γυρίζει να φύγει, με τα μικρά πράσινα μήλα να την παρατηρούν σαν μάτια.

Γκλόουμπ εντ Μείλ, 4 Ιουνίου 1947

Ο ΓΚΡΙΦΕΝ ΝΕΚΡΟΣ ΣΕ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ

Έπειτα από ανεξήγητη απουσία πολλών ημερών, το πτώμα του σαρανταεπτάχρονου βιομήχανου Ρίτσαρντ Ε. Γκρίφεν, υποψήφιου βουλευτή του Προοδευτικού Συντηρητικού Κόμματος, εντοπίστηκε κοντά στο «Αβίλιον», τη θερινή κατοικία του, στο Πορτ Τικοντερόγκα, όπου έκανε διακοπές. Ο κ. Γκρίφεν βρέθηκε στο ιστιοπλοϊκό του, το Ουότερ Νίξι, που ήταν δεμένο στην ιδιωτική του προβλήτα, στον ποταμό Ζογκ. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, είχε υποστεί εγκεφαλική αιμορραγία. Η αστυνομία αποκλείει το ενδεχόμενο εγκληματικής ενέργειας.

Ο κ. Γκρίφεν ήταν επικεφαλής βιομηχανικού ομίλου με ευρύτατη δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης και της υφαντουργίας, και είχε διακριθεί για τη συμβολή του στην ενίσχυση των συμμαχικών δυνάμεων με στολές και οπλισμό στη διάρκεια του πολέμου. Ήταν ενεργό μέλος του Εμπάιρ Κλαμπ και του Γκράνιτ Κλαμπ. Έπαιζε γκολφ και ήταν μέλος και του Βασιλικού Ναυτικού Ομίλου του Καναδά. Ο πρωθυπουργός, με τον οποίο επικοινωνήσαμε τηλεφωνικώς στην ιδιωτική κατοικία του, το «Κίνγκσμιρ», σχολίασε την είδηση ως εξής: «Ο κ. Γκρίφεν ήταν απ' τους ικανότερους άνδρες της χώρας. Η απώλειά του θα γίνει ιδιαίτερα αισθητή».

Ο κ. Γκρίφεν ήταν γαμπρός της εκλιπούσης Λόρα Τσέιζ, που έκανε μεταθανάτιο ντεμπούτο ως συγγραφέας αυτή την άνοιξη, και αδελφός της διακεκριμένης συμπολίτισσάς μας κυρίας Ουί-

νιφρεντ (Γκρίφεν) Πράιμορ. Έχει μια δεκάχρονη κόρη, την Έμι. Η κηδεία θα γίνει την ερχόμενη Τετάρτη στο Τορόντο, στον Ιερό Ναό του Σίμωνος Αποστόλου.

Ο τυφλός δολοφόνος: Παγκάκι στο πάρκο

Γιατί υπήρχαν άνθρωποι στον πλανήτη Ζάικρον; Εννοώ ανθρώπινα πλάσματα σαν εμάς. Αν πρόκειται για μια άλλη διάσταση του χώρου, δε θα έπρεπε να μιλάμε για σαύρες ή για κάτι άλλο;

Μόνο στις ταινίες, λέει εκείνος. Γιατί σ' αυτές τα βγάζουν όλα απ' το μυαλό τους. Στην πραγματικότητα έγινε κάπως έτσι: η Γη αποικίστηκε απ' τους κατοίκους του Ζάικρον, που απέκτησαν την ικανότητα να ταξιδεύουν απ' τη μια διάσταση του χώρου στην άλλη, πολλές χιλιετίες μετά την εποχή που εξετάζουμε. Έφτασαν εδώ πριν από οκτώ χιλιάδες χρόνια. Έφεραν μαζί τους πολλούς σπόρους, γι' αυτό κι έχουμε μήλα και πορτοκάλια, για να μην αναφέρω τις μπανάνες – μια ματιά σε μια μπανάνα και καταλαβαίνεις πως είναι εξωγήινη. Έφεραν επίσης ζώα: άλογα, σκύλους, κασίκες και πάει λέγοντας. Έχτισαν την Ατλαντίδα. Έπειτα τινάχτηκαν στον αέρα απ' τη μεγάλη τους εξυπνάδα. Εμείς προήλθαμε από κάποιους που επέζησαν.

Α, λέει εκείνη. Έτσι εξηγείται. Πολύ βολικό για σένα.

Για ώρα ανάγκης καλό είναι. Όσο για τις άλλες ιδιαιτερότητες του Ζάικρον, έχει επτά θάλασσες, πέντε φεγγάρια και τρεις ήλιους, σε ποικίλες εντάσεις και χρώματα.

Τι χρώματα; Σοκολάτα, βανίλια και φράουλα;

Δε με παίρνεις στα σοβαρά.

Συγγνώμη. Η γυναίκα σκύβει προς το μέρος του. Τώρα σε ακούω. Βλέπεις;

Κι εκείνος αφηγείται. Πριν καταστραφεί, η πόλη –ας τη λέμε με την επίσημη ονομασία της, Σάκιελ-Νορν, που σημαίνει περσίπου Το Μαργαριτάρι του Περωμένου– ήταν, λένε, το θαύμα του κόσμου. Ακόμα κι εκείνοι που ισχυρίζονται πως την εξαφάνισαν οι πρόγονοί τους τρελαίνονται να περιγράψουν την ομορφιά της. Φυσικές πηγές αναβλύζαν απ' τα σιντριβάνια που στόλιζαν τις πλακόστρωτες αυλές και τους κήπους των αμέτρητων παλατιών της. Τα λουλούδια αφθονούσαν κι ο αέρας πλημμύριζε απ' το κελάηδημα των πουλιών. Υπήρχαν εύφορες πεδιάδες, όπου έβουκαν κοπάδια από καλοθρεμμένα γκναρ, και δεντροκίηποι, αλσάκια και δάση με πανύψηλα δέντρα που δεν είχαν ακόμα κοπεί από εμπόρους ούτε καεί από μοχθηρούς εχθρούς. Οι ξερές ρεματιές ήταν τότε ποτάμια. Το νερό τους περνούσε από κανάλια ποτίζοντας τους αγρούς γύρω απ' την πόλη και το έδαφος ήταν τόσο εύφορο, ώστε οι σπόροι –λένε– είχαν διάμετρο επτά εκατοστά.

Τους αριστοκράτες του Σάκιελ-Νορν τους έλεγαν Σνίλφαρντ. Ήταν έμπειροι μεταλλουργοί κι εφευρέτες εκπληκτικών μηχανών, που φυλούσαν το μυστικό τους σαν τα μάτια τους. Εκείνη την εποχή είχαν ήδη εφεύρει το ρολόι, το τόξο και τη χειροκίνητη αντλία, όχι όμως και τη μηχανή εσωτερικής καύσης, και για τις μεταφορές τους χρησιμοποιούσαν ακόμα τα υποζύγια.

Οι άντρες φορούσαν μάσκες από επεξεργασμένη πλατίνη, που κουνιόταν σαν να ήταν το δέρμα του προσώπου τους, με αποτέλεσμα να κρύβει τα πραγματικά τους συναισθήματα. Οι γυναίκες κάλυπταν το πρόσωπό τους με μεταξένια πέπλα, που έφτιαχναν απ' το κουκούλι του εντόμου τσαζ. Όποια γυναίκα δεν ήταν Σνίλφαρντ και σκέπαζε το πρόσωπό της τιμωρούνταν με θάνατο, αφού στεγανά και καλύμματα ήταν αποκλειστικά προνόμια της αριστοκρατίας. Οι Σνίλφαρντ ντύνονταν με πολυτελή ενδύματα, ήταν γνώστες της μουσικής κι έπαιζαν διάφορα όργανα για να επιδείξουν το γούστο και την ικανότητά τους. Τρελαίνονταν για ίντριγκες, οργάνωναν εκπληκτικά συμπόσια κι ερωτεύονταν τρελά τις συζύγους των άλλων. Καμιά φορά έκα-

ναν και μονομαχίες, παρόλο που θεωρούσαν πιο αποδεκτό να προσποιείται ο σύζυγος άγνοια.

Οι μικροκτηματίες, οι δουλοπάροικοι και οι σκλάβοι ονομάζονταν Ύγκνιροντ. Φορούσαν φαρδιούς, γκριζους χιτώνες με τον έναν ώμο γυμνό – στις γυναίκες και τον ένα μαστό, με συνέπεια ν' αποτελούν εύκολη λεία για τους άντρες Σνίλφαρντ. Οι Ύγκνιροντ βαρυνγώμουςαν για την κακή τους μοίρα, αλλά το έκρυβαν έντεχνα παριστάνοντας τους ηλίθιους. Πότε πότε οργανωναν κάποια εξέγερση, που όμως οι άλλοι την έπνιγαν αμέσως στο αίμα. Κατώτεροι απ' όλους αυτούς ήταν οι σκλάβοι, που οι Σνίλφαρντ μπορούσαν να τους πουλήσουν ή να τους σκοτώσουν κατά βούληση. Τους απαγόρευαν με νόμο να μάθουν γράμματα, εκείνοι όμως είχαν μυστικούς κώδικες και τους χάραζαν στο χώμα με πέτρες. Οι Σνίλφαρντ τους έξευαν και στ' άροτρα.

Αν κάποιος Σνίλφαρντ χρεοκοπούσε, μπορούσε να υποβιβαστεί σε Ύγκνιροντ. Για ν' αποφύγει αυτή την κατάντια, ξοφλούσε τα χρέη του πουλώντας τη γυναίκα του ή τα παιδιά του. Ήταν σπανιότερο το φαινόμενο ένας Ύγκνιροντ ν' αναβαθμιστεί σε Σνίλφαρντ, αφού ο ανήφορος είναι συνήθως πιο επίμοχθος από τον κατήφορο: ακόμα κι αν κατάφερε κάποιος να συγκεντρώσει το απαιτούμενο ποσό για ν' αποκτήσει Σνίλφαρντ νύφη για τον εαυτό του ή για το γιο του, έπρεπε να καταφύγει στη δωροδοκία και χρειαζόταν αρκετό χρόνο ώσπου να γίνει δεκτός στην κοινωνία των Σνίλφαρντ.

Τώρα βγάζεις όλο τον πολυσεβικισμό σου, παρατηρεί εκείνη. Το ήξερα ότι εκεί θα το πήγαινες αργά ή γρήγορα.

Κάθε άλλο. Ο πολιτισμός που περιγράφω έχει ρίζες στην αρχαία Μεσοποταμία. Είναι ο κώδικας του Χαμουραμπί, οι νόμοι των Χετταίων και πάει λέγοντας. Ως ένα βαθμό τουλάχιστον. Τουλάχιστον σχετικά με τα πέπλα και το ξεπούλημα των συζύγων. Μπορώ να σου αναφέρω κεφάλαιο κι εδάφιο.

Όχι κεφάλαιο κι εδάφιο σήμερα, παρακαλώ. Δεν αντέχω, είμαι κατάκοπη. Θα καταρρεύσω.

Είναι Αύγουστος· πολλή ζέστη. Η υγρασία τους τυλίγει σαν αόρατο πέπλο. Τέσσερις το απόγευμα, το φως θυμίζει λιωμένο βούτυρο. Κάθονται σ' ένα παγκάκι στο πάρκο, όχι κοντά ο ένας στον άλλο. Πάνω τους ένα σφενδάμι με αφυδατωμένη φυλλωσιά, κάτω απ' τα πόδια τους χώμα που τρίζει, γύρω τους ξερό χορτάρι. Κάτι σπουργίτια τοιμπολογούν μια κόρα ψωμιού και κάμποσα τσαλακωμένα παλιόχαρτα. Για περιβάλλον δεν είναι ό,τι καλύτερο. Μια βρουσούλα στάζει νερό. Τρία βρόμικα παιδάκια, ένα κορίτσι με μπρετέλες και δυο αγόρια με σορτς που τα κοιτάζουν συνωμοτικά.

Το φόρεμά της είναι ανοιχτοκίτρινο, τα μπράτσα της, γυμνά κάτω απ' τον αγκώνα, έχουν ανοιχτόχρωμο χνούδι. Έχει βγάλει τα βαμβακερά της γάντια, τα έχει κάνει μπάλα στα νευρικά χέρια της. Εκείνος δε νοιάζεται για τη νευρική της. Του αρέσει να σκέφτεται ότι τη φέρνει σε αμηχανία. Το ψάθινο καπέλο την κάνει να μοιάζει με μαθήτρια, τα μαλλιά της είναι πιασμένα πίσω κι αφήνουν να ξεφεύγει μια μπούκλα. Κάποτε ο κόσμος έκοβε μπούκλες από μαλλιά, τις φυλούσε, τις φορούσε σε μενταγιόν. Οι άντρες τις έβαζαν δίπλα στην καρδιά τους. Μέχρι τότε ποτέ του δεν κατάλαβε γιατί.

Πού υποτίθεται πως πήγες; τη ρώτησε.

Για ψώνια. Κοίτα την τσάντα μου. Αγόρασα κάλτσες, πολύ καλή ποιότητα – καθαρό μετάξι. Είναι σαν να μη φοράς τίποτα. Του χαμογελάει αγνά. Μου μένουν μόνο δεκαπέντε λεπτά.

Το ένα γάντι έπεσε δίπλα στο πόδι της. Εκείνος το κοιτάζει. Αν το ξεχάσει φεύγοντας, θα το πάρει. Θα έχει έτσι τη μυρωδιά της όταν εκείνη θα φύγει.

Πότε θα σε ξαναδώ; τη ρωτάει. Το καυτό αχέρι αναδεύει τα φύλλα, τη λούζει το φως, γύρω της αιωρείται γύρη, σύννεφο χρυσάφenio. Χρυσόσκονη.

Με βλέπεις τώρα, του λέει εκείνη.

Άσε τις υπεκφυγές. Πες μου πότε. Στο άνοιγμα του ντεκολτέ της το δέρμα λάμπει, ιδρώτας διάφανος.

Δεν ξέρω ακόμα. Εκείνη κοιτάζει πάνω απ' τον ώμο της, ανιχνεύει το πάρκο.

Δεν είναι κανείς, λέει εκείνος. Κανείς γνωστός σου.

Ποτέ δεν ξέρεις πότε θα εμφανιστεί. Ποτέ δεν ξέρεις ποιος είναι γνωστός σου.

Να πάρεις ένα σκύλο, λέει εκείνος.

Εκείνη γελάει. Σκύλο; Γιατί;

Για να έχεις δικαιολογία. Τον βγάζεις περίπατο. Κι εμένα και το σκύλο.

Ο σκύλος θα ζηλεύει εσένα. Κι εσύ θα νομίζεις πως συμπαθώ περισσότερο το σκύλο.

Αλλά δε θα συμπαθείς περισσότερο το σκύλο, έτσι δεν είναι;

Εκείνη ανοίγει τα μάτια διάπλατα. Και γιατί όχι;

Κι εκείνος απαντάει: Οι σκύλοι δε μιλάνε.

Τορόντο Σταρ, 25 Αυγούστου 1975

ΑΝΙΨΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΘΥΜΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ

Η Έμι Γκρίφεν, τριάντα οκτώ χρόνων, κόρη του εκλιπόντος βιομήχανου Ρίτσαρντ Ε. Γκρίφεν και ανιψιά της γνωστής συγγραφέως Λόρα Τσείζ, βρέθηκε νεκρή στο υπόγειο διαμέρισμά της την Τετάρτη, με σπασμένο το λαιμό. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, είχε πέσει και ήταν νεκρή τουλάχιστον ένα εικοσιτετράωρο. Οι γείτονες Τζο και Μπέατρις Κέλυ ειδοποιήθηκαν απ' την τετράχρονη κόρη της δεσποινίδας Γκρίφεν, τη Σαμπρίνα, που πήγαινε συχνά να τους ζητήσει φαγητό όταν έλειπε η μητέρα της.

Οι φήμες αναφέρουν πως η δεσποινίς Γκρίφεν αντιμετώπιζε πρόβλημα εθισμού σε ναρκωτικά και αλκοόλ και είχε νοσηλευτεί πολλές φορές. Η κόρη της τέθηκε υπό την κηδεμονία της κυρίας Ουίνιφρεντ Πράιορ, αδελφής του παππού της, ώσπου να ολοκληρωθούν οι έρευνες. Τόσο η κυρία Πράιορ, όσο και η μητέρα της Έμι Γκρίφεν, η κυρία Άιρις Γκρίφεν, κάτοικος του Πορτ Τικοντερόγκα, αρνήθηκαν να κάνουν το παραμικρό σχόλιο.

Το ατυχές αυτό γεγονός αποτελεί άλλο ένα παράδειγμα της αδιαφορίας των κοινωνικών υπηρεσιών και της ανάγκης να βελτιωθεί η ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία παιδιών που κινδυνεύουν.

Ο τυφλός δοξοφόνος: Τα χαηιά

Η γραμμή έχει δυνατά παράσιτα. Έπεσε κεραυνός ή κάποιος παρακολουθεί τη συνομιλία; Αλλά το τηλέφωνο είναι για το κοινό, δεν μπορούν να τον εντοπίσουν.

Πού βρίσκεσαι; ρωτάει εκείνη. Δεν πρέπει να τηλεφωνείς εδώ.

Εκείνος δεν μπορεί ν' ακούσει την ανάσα της. Θα της ζητούσε ν' αγγίξει το ακουστικό στο λαιμό της, αλλά δε θα το κάνει, όχι ακόμα. Εδώ γύρω είμαι, απαντά. Δυο τετράγωνα πιο κάτω. Μπορώ να πάω στο πάρκο, εκείνο το μικρό με το ηλιακό ρολόι.

Ω, δε νομίζω...

Σκάς' το για λίγο. Πες ότι θέλεις να πάρεις καθαρό αέρα, λέει εκείνος και περιμένει.

Θα προσπαθήσω.

Στην είσοδο του πάρκου υπάρχουν δύο κολόνες, τετράπλευρες, που στενεύουν προς τα πάνω, σαν αιγυπτιακές. Αλλά δεν τις στολίζουν θριαμβευτικές επιγραφές ούτε ανάγλυφες παραστάσεις γονατιστών, αλυσοδεμένων εχθρών. Γράφουν μόνο: Απαγορεύονται τα ζευγαράκια. Και τα λυτά σκυλιά.

Έλα εδώ, λέει εκείνος. Μακριά απ' το φως του δρόμου.

Δεν μπορώ να μείνω πολύ.

Το ξέρω. Έλα πίσω από εδώ. Την πιάνει απ' το μπράτσο και την οδηγεί. Εκείνη τρέμει σαν φύλλο.

Εδώ δε μας βλέπει κανείς. Δεν έχει γιαγιάδες που βγάζουν βόλτα το σκυλάκι τους.

Ούτε αστυφύλακες με κλομπ, παρατηρεί εκείνη. Γελάει κοφτά. Το φως του φανουσάτη φιλτράρεται μέσα στα φυλλώματα και κάνει τα μάτια της να λάμπουν. Δεν έπρεπε να έρθω, του λέει. Είναι μεγάλο ρίσκο.

Πίσω από κάτι θάμνους υπάρχει ένα πέτρινο παγκάκι. Εκείνος ρίχνει το σακάκι του στους ώμους της. Τουίντ παλιό, καπνός μπαγιάτικος, ταγκίλα. Κάποια γεύση αλατιού. Στο ύφασμα, το άγγιγμα της σάρκας του, τώρα και της δικής της.

Τώρα θα νιώσεις πιο ζεστά. Και θ' αφηγήσουμε το νόμο. Είμαστε ζευγαράκι.

Και το άλλο, τα λυτά σκυλιά; τον ρωτάει εκείνη.

Θα το αφηγήσουμε κι αυτό. Δεν την αγκαλιάζει. Ξέρει ότι το θέλει. Το περιμένει. Νιώθει από πριν το άγγιγμα, όπως νιώθουν τη σκιά τα πουλιά. Έχει ανάψει τσιγάρο. Της προσφέρει. Αυτή τη φορά εκείνη το παίρνει. Η σύντομη λάμψη σπίρτου ανάμεσα στις παλάμες τους. Τα νύχια της βαμμένα κόκκινα.

Εκείνη συλλογιέται: άλλη μια φλόγα και θα δούμε τα κόκαλα. Σαν ακτινογραφία. Είμαστε κάτι σαν αχλή, σαν χρωματισμένο νερό. Το νερό κάνει ό,τι του αρέσει. Πηγαίνει πάντα προς τα κάτω. Ο λαιμός της πλημμυρίζει καπνό.

Τώρα θα σου πω για τα παιδιά, λέει εκείνος.

Τα παιδιά; Ποια παιδιά;

Τη συνέχεια. Για τον πλανήτη Ζάικρον, για το Σάκιελ-Νορν. Α, ναι.

Έχει και παιδιά εκεί.

Δεν είπαμε τίποτα για παιδιά.

Είναι σκλαβάκια. Χρειάζονται. Δεν μπορώ να συνεχίσω χωρίς αυτά.

Δε νομίζω πως θέλω παιδιά σ' αυτή την ιστορία.

Όποτε θέλεις, μου λες να σταματήσω. Δε σε υποχρεώνει κανείς. Είσαι ελεύθερη να φύγεις, όπως λέει η αστυνομία στους τυχερούς.

Εκείνος κρατάει τη φωνή του ήρεμη. Εκείνη δεν κάνει καμιά κίνηση να φύγει.

Το Σάκιελ-Νορν είναι τώρα ένας σωρός από πέτρες, λέει εκείνος. Κάποτε όμως ήταν μεγάλο εμπορικό κέντρο. Ήταν το σταυροδρόμι τριών κόσμων: της Ανατολής, της Δύσης και του Νότου. Στο βορρά, μια μεγάλη διώρυγα το συνέδεε με τη θάλασσα, όπου είχε κι ένα καλά οχυρωμένο λιμάνι. Απ' τις τάφρους και τα τείχη του δεν απομένει πια τίποτα. Μετά την καταστροφή, οι πέτρες ή πέρασαν στα χέρια των εχθρών και των ξένων, που τις χρησιμοποίησαν για να στεγάσουν τα ζωντανά και να φτιάξουν τις ποτίστρες και τα οχυρά τους, ή θάφτηκαν απ' τα κύματα και τον άνεμο κάτω από κινούμενη άμμο.

Τη διώρυγα και το λιμάνι τα έφτιαξαν σκλάβοι, και μην απορείς γι' αυτό – με τους σκλάβους απέκτησε το μεγαλείο και τη δύναμή του το Σάκιελ-Νορν. Ήταν όμως γνωστό και για τη λαϊκή του τέχνη, κυρίως την υφαντουργία. Οι τεχνίτες φυλούσαν καλά το μυστικό για τις βαφές που χρησιμοποιούσαν. Τα υφάσματα έλαμπαν σαν υγρό μέλι, σαν πατημένο κόκκινο σταφύλι, σαν κούπα με αίμα ταύρου που λούζεται απ' τον ήλιο. Τα λεπτεπίλεπτα πέπλα ήταν ανάλαφρα σαν ιστοί αράχνης και τα χαλιά τους τόσο περίτεχνα και αφράτα, που λες και περπατούσες στον αέρα, έναν αέρα υφασμένο με λουλούδια και γάργαρο νερό.

Πολύ ποιητικό, παρατηρεί εκείνη. Με ξαφνιάζεις.

Σκέψου το σαν κατάσταση. Αν το εξετάσεις καλύτερα, όλα αυτά ήταν είδη πολυτελείας. Τότε γίνεται λιγότερο ποιητικό.

Τα χαλιά τα ύφαιναν σκλάβοι, πάντα παιδιά, γιατί μόνο τα παιδικά δάχτυλα ήταν αρκετά μικρά για τόσο περίτεχνη και λεπτή δουλειά. Αλλά η αδιάκοπη λεπτοδουλειά κατέληγε να τυφλώνει τα παιδάκια στην ηλικία των οκτώ ή εννέα χρόνων και η τύφλωσή τους ήταν το μέτρο αναφοράς για την αξία των χαλιών: *Αυτό το χαλί τύφλωσε δέκα παιδιά*, διαλαλούσε ο έμπορος.

Αυτό τύφλωσε δεκαπέντε, εκείνο είκοσι. Αφού η τιμή ανέβαινε ανάλογα, ο έμπορος πάντα φούσκωνε τον αριθμό των παιδιών. Ο αγοραστής συνήθιζε να χλευάζει τους ισχυρισμούς του εμπόρου. *Σίγουρα μόνο επτά, μόνο δώδεκα, μόνο δεκάξι*, έλεγε ψηλαφώντας το χαλί. *Είναι τραχύ σαν πατσαβούρα. Σαν χοντρή κουβέρτα. Κάποιος γκναρ θα το έφτιαξε.*

Μόλις τυφλώνονταν τα παιδιά, τα πουλούσαν σε ιδιοκτήτες οίκων ανοχής, τόσο τ' αγόρια όσο και τα κορίτσια. Οι υπηρέσιες των παιδιών που έχαναν μ' αυτό τον τρόπο την όρασή τους έπιαναν μεγάλα πουά. Το άγγιγμά τους ήταν επιδέξιο και γλυκό σαν χάδι. Τα δάχτυλά τους, έλεγαν, σ' έκαναν να νιώθεις σαν ν' ανθίζουν λουλούδια, σαν να κυλάει στο πετσί σου άργαρο νερό.

Τα παιδιά ήταν επίσης άσοι στην ικανότητα να παραβιάζουν κλειδαριές. Όσα διέφευγαν κατέληγαν να κόβουν λαιμούς μες στο σκοτάδι και είχαν μεγάλη ζήτηση σαν πληρωμένοι δολοφόνοι. Είχαν οξύτατη ακοή, περπατούσαν τελείως αθόρυβα και περνούσαν κι απ' το πιο στενό άνοιγμα. Μυρίζονταν στη στιγμή ποιος κοιμάται βαριά και ποιος ονειρεύεται αδιάκοπα. Σε σκότωναν απαλά, σαν να σε χάιδευε πεταλούδα στο λαιμό. Γι' αυτό θεωρούνταν ανελέητα και όλοι έτρεμαν στο άκουσμά τους.

Αυτές τις ιστορίες τα παιδιά τις ψιθύριζαν μεταξύ τους καθώς ύφαιναν τα ατέλειωτα χαλιά τους, όσο μπορούσαν ακόμα να βλέπουν – και ατένιζαν το δικό τους πιθανό μέλλον. Σιγοψιθύριζαν μεταξύ τους κι ένα ρητό: *μόνο οι τυφλοί είναι ελεύθεροι.*

Πολύ θλιβερό, είπε η γυναίκα. Γιατί μου λες μια τόσο θλιβερή ιστορία;

Τώρα οι σκιές τους κρύβουν ακόμα πιο πολύ. Τα μπράτσα του, επιτέλους, γύρω της. *Με το μαλακό*, συλλογιέται εκείνος. *Όχι απότομες κινήσεις.* Συγκεντρώνει την προσοχή στην ανάσα του.

Σου λέω ιστορίες που ξέρω καλά, της απαντάει. Και ιστορίες που θα πιστέψεις. Δε θα πίστευες γλυκανάλατα παραμύθια, έτσι δεν είναι;

Όχι, δε θα τα πίστευα.

Άλλωστε αυτή η ιστορία δεν είναι τελείως θλιβερή – κάποια παιδιά γλίτωναν.

Για να κόβουν λαρύγγια.

Δεν είχαν και πολλές επιλογές, έτσι δεν είναι; Δεν μπορούσαν να γίνουν έμποροι χαλιών ή νταβατζήδες. Δεν είχαν το απαιτούμενο κεφάλαιο. Έτσι έκαναν τη βρώμικη δουλειά. Η μοίρα τους ήταν σκληρή.

Μη λες τέτοια πράγματα. Δε φταίω εγώ.

Ούτε κι εγώ. Ας πούμε πως πληρώνουμε αμαρτίες των γονιών μας.

Είναι ανώφελη τόση σκληρότητα, λέει εκείνη ψυχρά.

Ωφελει ποτέ η σκληρότητα; Και πόσο ωφελεί; Διάβασε και καμιά εφημερίδα, δεν έπλασα εγώ τον κόσμο. Πάντως είμαι με το μέρος αυτών που κόβουν λαρύγγια. Αν είχες να διαλέξεις ανάμεσα στα δύο –να κόβεις λαρύγγια ή να πεινάς–, εσύ τι θα διάλεγες; Βέβαια μπορείς να βγάζεις το ψωμί σου και με το γαμήσι, υπάρχει πάντα κι αυτό.

Αυτή τη φορά εκείνος το παρατράβηξε. Άφησε να φανεί ο θυμός του. Εκείνη αποτραβιέται από κοντά του. Ωρα να φύγω, συλλογιέται. Πρέπει να γυρίσω. Τα φύλλα γύρω τους αναταράζονται. Απλώνει το χέρι της με την παλάμη ανοιχτή προς τα πάνω: μερικές στάλες βροχής. Η καταιγίδα είναι τώρα κοντά. Αφήνει το σακάκι του να γλιστρήσει απ' τους ώμους της. Δεν τη φίλησε, δε θα τη φιλήσει, όχι απόψε. Θέλει να την τιμωρήσει.

Να σταθείς στο παράθυρό σου, της λέει εκείνος. Στο παράθυρο της κάμαράς σου. Ν' αφήσεις το φως αναμμένο. Και να σταθείς εκεί.

Την ξάφνιασε. Γιατί; Γιατί, για τον Θεό;

Γιατί έτσι θέλω. Για να σιγουρευτώ πως είσαι ασφαλής, της απαντάει εκείνος, παρόλο που η ασφάλεια δεν έχει καμιά σχέση.

Θα προσπαθήσω. Μόνο για ένα λεπτό. Πού θα βρώσκεις;

Κάτω απ' το δέντρο. Την καστανιά. Δε θα με δεις, αλλά εκεί θα είμαι.

Ξέρει πού είναι το παράθυρο, συλλογιέται εκείνη. Ξέρει και τι δέντρο είναι. Εκεί θα μου στήνει καρτέρι. Θα με παρακολουθεί. Τη διαπερνάει ένα ρίγος.

Ψιχαλίζει, του λέει. Θα ρίξει πολύ νερό. Θα γίνεις μούσκεμα. Δεν κάνει κρύο. Θα περιμένω.

Γκλόουμπ εντ Μείλ, 19 Φεβρουαρίου 1998

Πράιορ, Ούνιφρεντ Γκρίφεν. Σε ηλικία ενενήντα δύο χρόνων, πέθανε στο σπίτι της, στο Ρόουζντεϊλ, έπειτα από μακρόχρονη ασθένεια, και η πόλη του Τορόντο έχασε μια διακεκριμένη κυρία, γνωστή για το φιλανθρωπικό της έργο. Αδελφή του αποθανόντος βιομήχανου Ρίτσαρντ Γκρίφεν και συγγενής της γνωστής μυθιστοριογράφου Λόρα Τσείζ, η κυρία Πράιορ διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμφωνικής Ορχήστρας του Τορόντο και, πρόσφατα, της Εθελοντικής Πολιτιστικής Επιτροπής του Οντάριο και της Καναδικής Αντικαρκινικής Εταιρείας. Ήταν επίσης μέλος της Λέσχης Γκράνιτ, της Λέσχης Χελικόνιαν, της ΧΕΝ και του Θεατρικού Φεστιβάλ Ντομίνιον. Επιζώσα συγγενής της είναι η Σαμπρίνα Γκρίφεν, που ταξιδεύει αυτή την εποχή στην Ινδία.

Η νεκρώσιμος ακολουθία θα τελεστεί την ερχόμενη Τρίτη το πρωί, στον Ιερό Ναό Σίμωνος Αποστόλου. Η ταφή θα γίνει στο νεκροταφείο Μάουντ Πλέξαντ. Αντί για στεφάνια, παρακαλείσθε να καταθέσετε τα χρήματα υπέρ του Νοσοκομείου Πριγκίπισσα Μαργαρίτα.

*Το γράψιμο είναι όπως η ζωή.
Δεν ξέρεις πού βρίσκεσαι ώπου
να σταματήσεις και να κοιτάξεις πίσω σου.*

Μάργκαρετ Άτγουντ

Δύο αδελφές που συμπληρώνουν η μία την άλλη, η βαθιά, πικρή νοσταλγία της οικογένειας, οι ματαιωμένες προσδοκίες, άλλη μια οικονομική κρίση, ο θάνατος. Η Άιρις αναζητά τα προδομένα πεπρωμένα ενός ολόκληρου αιώνα μέσα σε κώδικες που μάλλον είναι ανύπαρκτοι ή φανταστικοί.

Σαν λαϊκή φυλλάδα επιστημονικής φαντασίας, Ο ΤΥΦΛΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ είναι ένα μυθιστόρημα μέσα στο μυθιστόρημα, είναι η κληρονομιά και ο τρομερός οιωνός για την αφηγήτρια, μια απελπισμένη φάρσα για μυστικά και ψέματα που σφράγισαν ζωές, ελεγεία και κλαυσίγελος για μιαν ασπρόμαυρη εποχή.

*Έντεκα χρόνια μετά, το μυθιστόρημα που χάρισε στην Καναδή συγγραφέα το βραβείο Booker διατηρεί τη ζωντάνια της παράφορης προσπάθειάς του να κοιτάξει, να επικαλεστεί και να εξιστορήσει την τυφλότητα που σκοτώνει.
Και, αν καταφέρει, έτσι οριακά και αδιάλλακτα να την αρνηθεί.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ISBN 978-960-496-063-7

9 789604 960637

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ 0879 1

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ